Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3720

2026 7 10

Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę antrojo ciklo (2026–2030 m.)

(C/2026/3720)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA

— Tarybos rezoliuciją dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.), Tarybos rezoliuciją dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros ir Tarybos rezoliuciją „Europos švietimo erdvė. Žvelgiant į 2025 m. ir vėliau“, kuriose paskelbta, kad 2025 m. Taryba peržiūrės strateginę programą, įskaitant ES lygmens tikslus, valdymo struktūrą, darbo metodus ir prioritetines sritis, ir atliks visus būtinus pakoregavimus antrajam ciklui, kad būtų prisitaikyta prie Europos švietimo erdvės realybės ir poreikių arba prie visų svarbių pokyčių Europos Sąjungoje;

— politines aplinkybes, kaip išdėstyta I priede,

PRIPAŽINDAMA

— svarbų Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje indėlį į atitinkamas Europos semestro dalis.

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA

— poreikį koordinuoti ir derinti visas ES iniciatyvas švietimo ir mokymo srityje, visų pirma susijusias su įgūdžiais ir kompetencijomis, kartu visapusiškai laikantis atitinkamų politikos sričių teisinio pagrindo, kaip nustatyta Sutartyse.

PALANKIAI VERTINDAMA

— Komisijos ataskaitą dėl 2021–2030 m. Europos švietimo erdvės strateginės programos tarpinio vertinimo ([1]).

PABRĖŽIA, kad

— atsižvelgiant į kintančią geopolitinę tikrovę, suteikti postūmį užtikrinti vienodas ir įtraukias galimybes visiems gauti kokybišką švietimą ir mokymą yra labai svarbu individualiam augimui, tvariam socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, demokratijai, atsparumui, socialinei sanglaudai, konkurencingumui ir pasirengimui;

— Europos švietimo erdvės sukūrimas tebėra visa apimantis Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje užmojis. Todėl tam, kad pavieniai asmenys ir visuomenė galėtų išnaudoti visą savo potencialą, švietimas ir mokymas turi būti vertinami holistiniu požiūriu.

([1]) Dok. COM(2025) 340 final.

PRIPAŽĮSTA, kad:

— nuo 2021 m. padaryta didelė pažanga kuriant Europos švietimo erdvę ir pradėta daug iniciatyvų, atitinkančių strateginius prioritetus. Vis dar reikia toliau įgyvendinti keletą iniciatyvų;

— 2021 m. Tarybos rezoliucijos dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos ir tebėra bendradarbiavimo pagrindas. Šia Tarybos rezoliucija peržiūrimos ir atnaujinamos tos rezoliucijos.

ATRKEIPIA DĖMESĮ į tai, kad pagal Komisijos ataskaitą dėl 2021–2030 m. Europos švietimo erdvės strateginės programos tarpinio vertinimo:

— strateginė programa suteikė ES pridėtinės vertės sutelkiant valstybes nares kartu siekti kiekybinių tikslų ir bendrų prioritetų. Ja pavyko pasiekti rezultatų ir padaryti atitinkamų patobulinimų. Europos švietimo erdvės įgyvendinimo priemonių taikymas ir derinimas yra veiksmingi, dera tarpusavyje ir su bendrais prioritetais. Iš duomenų matyti, kad Europos švietimo erdvėje pavyko įgyvendinti svarbius naujus ES lygmens veiksmus, įkvepiant ir remiant nacionalines reformas, taip pat nustatant struktūrinius, sisteminius ir tvarius glaudesnio švietimo įstaigų europinio lygmens bendradarbiavimo būdus. Kai kuriais atvejais ES lygmens bendradarbiavimas viršijo lūkesčius ir pradinius užmojus, užtikrindamas veiksmingus komunikacijos kanalus ir koordinuotą atsaką krizių valdymo srityje, taip padidinant ES atsparumą;

— strateginės programos stiprybė yra jos tvirtas savanoriško bendradarbiavimo ir bendrakūros pagrindas. Per vertinimo tikslu surengtas konsultacijas valstybės narės patvirtino, kad yra tvirtai pasiryžusios ir toliau bendradarbiauti pasitelkdamos strateginę programą;

— pagrindiniai uždaviniai, susisteminti pagal 2021 m. Tarybos nustatytus strateginius prioritetus ir atitinkantys 2023 m. Tarybos rezoliuciją, tebėra aktualūs;

— galima nustatyti keletą tobulintinų sričių: strateginiai prioritetai, tarpsektorinis koordinavimas ir suderinamumas, valdymo modelis ir dvi pagrindinės spragos (nepakankamai nustatyti ES lygmens tikslai, susiję su kai kuriais ilgalaikiais ar naujais prioritetais, ir sisteminių duomenų apie nacionalines reformas vykdant tolesnę veiklą, susijusią su ES iniciatyvomis, trūkumas);

— Europos švietimo erdvės valdymo struktūros, konkrečiau – Švietimo ir mokymo aukšto lygio grupė, kurią sustiprino jos Koordinavimo taryba, užtikrino tvirtesnį politinį vadovavimą ir strategiškesnį darbotvarkės sudarymą. Europos švietimo erdvė skatina tikrą europinį švietimo ir mokymo aspektą;

— kalbant apie ES lygmens tikslus, jų įgyvendinimo tendencijos yra nevienareikšmės. Kai kurių tikslų atveju pasiekta teigiamų pokyčių (pvz., mažiau mokyklos nebaigusių asmenų), tačiau kai kurių kitų tikslų atveju padaryta nedidelė pažanga arba ji netgi sumažėjo (pvz., pagrindinių įgūdžių atveju).

BE TO, ATKREIPIA DĖMESĮ į:

— Komisijos komunikatą dėl Įgūdžių sąjungos ([2]), kuriame pabrėžiama, kad Europos konkurencingumui reikalingi įvairūs įgūdžiai – nuo pagrindinių įgūdžių iki įgūdžių, įgytų keliant kvalifikaciją visą gyvenimą ir persikvalifikuojant. Komisija skelbia naują požiūrį, įskaitant, kaip Europos semestro dalį, ES 27 rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo, apimantį švietimo, mokymo bei užimtumo politiką ir grindžiamą bendra konkurencingumo vizija;

— Komisijos komunikatą dėl Pagrindinių įgūdžių veiksmų plano ([3]), kuriuo reaguojama į krentantį pagrindinių raštingumo, matematikos ir gamtos mokslų įgūdžių lygį ([4]) ir taip pat sprendžiamas krentančio pagrindinių skaitmeninių įgūdžių ir pilietinio ugdymo žinių lygio klausimas ([5]);

([2]) Dok. COM(2025) 90 final.
([3]) Dok. COM(2025) 88 final.
([4]) Kaip patvirtinta PISA ir PIAAC suaugusiesiems.
([5]) Kaip patvirtinta ICILS ir ICCS+.

— Komisijos komunikatą „Strateginis STEM [6] mokymo planas: konkurencingumo ir inovacijų įgūdžiai“ [7], kuriame nurodoma, kad visais švietimo ir mokymo lygmenimis kyla sunkumų STEM srityje, tokių kaip mažėjantis susidomėjimas, dalyvavimas ir pasiekimai, STEM mokytojų trūkumas ir lyčių bei įvairovės skirtumai, – visus šiuos klausimus turi nagrinėti Taryba;

— Komisijos ketinimą įsteigti Europos duomenų apie įgūdžius centrą ir Europos įgūdžių aukšto lygio tarybą, kaip paskelbta komunikate dėl Įgūdžių sąjungos.

SUTINKA, kad:

1. Norint klestėti šiandienos pasaulyje ir prisitaikyti prie būsimų visuomenės, ekonomikos ir darbo rinkos pokyčių, visi asmenys turi turėti bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi kompetencijų [8], todėl daugiakalbystei, tarpdalykinėms kompetencijoms ir universaliesiems įgūdžiams tenka svarbus vaidmuo. Norint toliau siekti šio tikslo, reikia nustatyti politikos priemones, kurios galėtų padidinti visų besimokančių asmenų mokymosi sėkmę, įskaitant švietimo ir mokymo galimybes įvairiais gyvenimo etapais.

2. ES susiduria su konkurencingumo iššūkiu. Nors tikimasi, kad švietimo ir mokymo sistemos taip pat spręs demografinius iššūkius, jos turės suteikti asmenims įgūdžių, reikalingų Europos konkurencingumui ir strateginiam savarankiškumui didinti ateityje ir žaliajai bei skaitmeninei pertvarkai remti. Atsparumo pajėgumų ir gebėjimo atlaikyti krizes ir po jų atsigauti plėtojimas padės kurti perspektyvias švietimo ir mokymo sistemas visoje ES, remiantis įgyta patirtimi ir reaguojant į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį ir jo padarinius Europos saugumui.

3. Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginė programa bus pagrindinė priemonė Europos švietimo erdvei remti ir įgyvendinti, visapusiškai atsižvelgiant į jos holistinį požiūrį ir, kai aktualu, užtikrinant sinergiją su Įgūdžių sąjunga.

4. Nors padaryta didelė pažanga kuriant Europos švietimo erdvę, dar reikia dirbti, kad ji būtų visiškai sukurta iki 2030 m.

5. Atsižvelgiant į pokyčius per pirmąjį strateginės programos ciklą, reikia peržiūrėti ir pritaikyti 2021 m. nustatytus strateginius prioritetus, prioritetines sritis ir ES lygmens tikslus, taip pat stiprinti švietimą žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslais pagal visus strateginius prioritetus.

6. Kokybės, lygybės, įtraukties ir sėkmės visiems skatinimas tebėra Europos švietimo erdvės pagrindas, apimantis visus jos strateginius prioritetus. Per antrąjį ciklą (2026–2030 m.) strategine programa, naudojant turimas finansines priemones, bus siekiama šių šešių strateginių prioritetų:

[6] Gamtos mokslai, technologijos, inžinerija ir matematika.
[7] Dok. COM(2025) 89 final.
[8] Kaip apibrėžta 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1).

1 strateginis prioritetas. Raštingumas, matematika ir mokslas visiems

Kokybiškas švietimas ir mokymas padeda visiems besimokantiems asmenims ugdyti kompetencijas, kurias sudaro žinios, įgūdžiai ir nuostatos, kurie yra itin svarbūs asmens gyvenimo kokybei, jo įsidarbinimo galimybėms, socialinei sanglaudai ir konkurencingumui, taip pat ES atsparumui ir pasirengimui. Siekiant šio tikslo, švietimo ir mokymo sistemos turėtų užtikrinti vienodas galimybes, dalyvavimą ir rezultatus, pagal jas skatinant kokybišką mokymąsi, įtrauktį ir gerovę. Nors per pirmąjį strateginės programos ciklą padaryta pažanga, tebėra labai svarbu toliau gerinti švietimą, mokymą ir įgūdžius, reikalingus visų amžiaus grupių besimokančių asmenų asmeniniam tobulėjimui, aktyviam pilietiškumui ir profesiniam tobulėjimui.

Pakankamo lygio raštingumas (skaitymas, rašymas ir rašytinės bei žodinės informacijos geras supratimas), matematika ir gamtos mokslai visiems yra viso tolesnio mokymosi pagrindas. Šis pagrindas suteikia besimokantiems asmenims galimybę ugdyti tiek platesnes, tiek labiau specializuotas kompetencijas, pavyzdžiui, STEM ([9]) srityje, ir sėkmingai įgyti pradinį ir tęstinį išsilavinimą, dalyvauti darbo rinkoje ir apskritai visuomenės gyvenime. Siekiant užtikrinti raštingumo, matematikos ir gamtos mokslų gebėjimus, labai svarbu gerinti mokymo kokybę ir didinti lygybę bei įtrauktį. Tai padės užtikrinti sėkmę visiems švietimo ir mokymo srityje – dar niekada tai nebuvo taip svarbu kaip dabar.

Europa susiduria su itin svarbiu iššūkiu: naujausi tarptautiniai vertinimai, įskaitant PISA, rodo nerimą keliantį skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų gebėjimų sumažėjimą, nes vis daugiau besimokančių asmenų nepasiekia minimalaus kvalifikacijos lygio. Reikia dėti daugiau pastangų šiai problemai spręsti, įskaitant pastangas mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir gerinti galimybes naudotis aukštos kokybės ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugomis, visų pirma pažeidžiamoms grupėms priklausantiems besimokantiems asmenims. Visų asmenų raštingumo, matematikos ir gamtos mokslų įgūdžių ugdymas ir bendrųjų mokymosi visą gyvenimą kompetencijų skatinimas apskritai yra labai svarbūs jų asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui ir padeda spręsti socialinės ir ekonominės nelygybės ir nepakankamų įgūdžių problemas. Tuo pat metu gerinant švietimo ir mokymo kokybę turėtų padidėti geriausių rezultatų pasiekusių asmenų skaičius, be kita ko, siekiant stiprinti Europos inovacinį pajėgumą ir konkurencingumą.

Visoje Europoje palankių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų yra per daug tarp prastai besimokančių asmenų. Siekiant turėti tikrai įtraukias švietimo ir mokymo sistemas, besimokančių asmenų išsilavinimas ir pasiekimai visais lygmenimis ir visų rūšių švietimo ir mokymo sistemose neturėtų priklausyti nuo asmeninių, socialinių ir ekonominių veiksnių. Įtraukus švietimas ir mokymas taip pat apima atžvalgių aspektų plėtojimą mokymosi procesuose, kad būtų atsižvelgta į įvairovę, įtrauktį ir nediskriminavimą. Šiame kontekste ne mažiau svarbu kovoti su visais stereotipais ir teikti reikiamą paramą besimokantiems asmenims su negalia ir turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.

2 strateginis prioritetas. Skaitmeninių įgūdžių ir pilietiškumo ugdymas

Dabartiniame pasauliniame kontekste, kuriam būdingos krizės, klimato kaita, spartūs technologiniai pokyčiai, skaitmeninimas (įskaitant dirbtinį intelektą (DI)), didėjanti poliarizacija, dezinformacijos sklaida ir didėjantys iššūkiai demokratinėms normoms ir vertybėms, taip pat menkas demokratinis dalyvavimas, reikia skubiai stiprinti demokratiją ir atsparumą Europos Sąjungoje. Šiuo atžvilgiu labai svarbus vaidmuo tenka ir skaitmeninių įgūdžių, ir pilietiškumo ugdymui.

Skaitmeniniai įgūdžiai yra itin svarbūs šiuolaikiniame gyvenime ir tapo esminiai beveik visose visuomenės ir ekonomikos srityse. Jie yra itin svarbūs aktyviam pilietiškumui, įsidarbinamumui, socialinei įtraukčiai ir gerovei ir kartu padeda didinti Europos konkurencingumą ugdant aukštesnio lygio STEM įgūdžius. Skaitmeninis švietimas turėtų apimti žiniasklaidos, skaitmeninį ir duomenų raštingumą, kritinį mąstymą, skaitmeninę gerovę, kovą su klaidinga informacija ir dezinformacija, patyčiomis kibernetinėje erdvėje, neapykantą kurstančiomis ir žalingomis kalbomis ir žinias apie DI, etišką ir atsakingą jo naudojimą, taip pat kitas besiformuojančias technologijas.

Esamomis aplinkybėmis taip pat svarbus pilietiškumo ugdymas. Atsižvelgiant į dabartinę pasaulinę padėtį, reikia informuotų ir aktyvių piliečių, kurie supranta ir gerbia demokratines institucijas, principus ir procesus vietos, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis. Pilietiškumo ugdymas padeda visiems asmenims įgyti žinių, įgūdžių ir susiformuoti nuostatas, būtinas aktyviam ir atsakingam dalyvavimui demokratiniame gyvenime ir prasmingam pilietiniam dalyvavimui.

([9]) Taip pat gali būti taikomas STEAM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) metodas, kuriuo išnaudojamas kūrybinis STEM mokymo ir meno, humanitarinių ir socialinių mokslų susiejimo potencialas.

Europinis mokymo aspektas ([10]) gali padėti propaguoti bendras Europos vertybes ([11]), kad būtų puoselėjamas europinės tapatybės ir solidarumo jausmas. Juo turėtų būti skatinama pagarba kultūrų įvairovei ir padedama besimokantiems asmenims tinkamai puoselėti savo vietos, nacionalinę, europinę ir pasaulinę tapatybę. Pilietiškumo ugdymas neatsiejamas nuo skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos iššūkių supratimo.

Itin svarbus pilietiškumo ugdymo aspektas yra mokymas ir mokymasis per demokratiją, apie ją ir jos labui. Švietimas ir mokymas visose srityse ir visais lygmenimis turėtų propaguoti demokratines vertybes, skatinti atvirą dialogą ir kritinį mąstymą, taip pat kovoti tiek su klaidinga informacija, tiek su dezinformacija (be kita ko, internete). Mokyklos ir visos kitos švietimo ir mokymo įstaigos turėtų veikti kaip demokratinės bendruomenės, kuriose besimokantys asmenys galėtų dalyvauti, palaikyti dialogą ir priimti bendrus sprendimus. Mokytojai, pedagogai, instruktoriai ir vadovai visais švietimo ir mokymo lygmenimis turėtų būti gerai pasirengę atlikti gyvybiškai svarbų vaidmenį kuriant įtraukią ir dalyvaujamąją mokymosi aplinką, kuri praktiškai atspindėtų demokratines vertybes. Šiuo atžvilgiu skaitmeninis ir pilietiškumo ugdymas yra ypač svarbūs padedant besimokantiems asmenims kritiškai mąstyti ir saugiai bei atsakingai veikti internete. Siekiant užtikrinti vaikų gerovę ir saugumą, būtina formuoti etinį požiūrį į prie ekranų praleidžiamą laiką.

Daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama aktyvaus pilietiškumo skatinimui, suteikiant asmenims kompetencijų ir pasitikėjimo, kad jie galėtų konstruktyviai dalyvauti savo bendruomenėse ir demokratiniame procese visais lygmenimis.

Mokymasis siekiant žaliosios pertvarkos bei darnaus vystymosi ([12]) ir pilietiškumo ugdymas yra glaudžiai tarpusavyje susiję ir taip pat svarbūs Europos konkurencingumui. Vienas iš pagrindinių aktyvaus ir atsakingo pilietiškumo aspektų yra besimokančių asmenų rengimas visais švietimo ir mokymo lygmenimis ir visais švietimo ir mokymo būdais, siekiant spręsti visuomenės ir aplinkos uždavinius. Tai apima žinių, įgūdžių ir nuostatų, kurių reikia norint prasmingai įsitraukti į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir prisidėti prie teisingos, socialiniu ir aplinkos požiūriu tvarios visuomenės, suteikimą asmenims.

3 strateginis prioritetas. Užtikrinimas, kad mokymasis visą gyvenimą ir mobilumas taptų prieinamas visiems

Visuomeniniai, technologiniai, aplinkos ir ekonominiai iššūkiai daro vis didesnį poveikį mūsų gyvenimo ir darbo būdui. Visų pirma dėl technologinės plėtros gyventojai turi kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti. Mokymasis visą gyvenimą yra itin svarbus atsižvelgiant į klimato krizę ir technologinius pokyčius, nes jis padeda asmenims išsiugdyti atsparumą ir būti pasirengusiems vykstantiems aplinkos ir visuomenės pokyčiams. Juo remiamas žaliųjų ir skaitmeninių įgūdžių ugdymas ir užtikrinama, kad žmonės galėtų prisitaikyti prie naujų ir atsirandančių darbo rinkos poreikių, taip prisidedant prie tvaresnių gyvenimo ir darbo būdų. Dėl nuolat kintančios visuomenės mokymasis visą gyvenimą yra labai svarbus asmeniniam, pilietiniam ir profesiniam tobulėjimui. Vis dar reikia toliau daryti pažangą suteikiant lanksčias, aukštos kokybės mokymosi visą gyvenimą galimybes visiems.

Vidutinis suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi veikloje lygis ES tebėra žemas. Švietimo ir mokymo sistemos turėtų tapti lankstesnės, atsparesnės, perspektyvesnės ir patrauklesnės, įtraukiant įvairesnę besimokančių asmenų grupę, įskaitant tuos, kurių įgūdžių lygis žemas. Jos turi užtikrinti kvalifikacijų pripažinimą ir ankstesnio mokymosi patvirtinimą ir suteikti mokymo galimybių kvalifikacijos kėlimui ir persikvalifikavimui, be kita ko, aukštesniais kvalifikacijos lygmenimis ir per visą asmens profesinį gyvenimą, pvz., pasitelkiant mikrokredencialus. Be to, inovacijos mokymosi trajektorijų srityje, nauji švietimo metodai ir profesinis orientavimas visą gyvenimą gali padėti geriau patenkinti platesnio besimokančių asmenų rato poreikius, nes vis daugiau suaugusiųjų turės persikvalifikuoti ir kelti kvalifikaciją. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas iš marginalizuotų grupių kilusių ir besimokančių asmenų su negalia ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių besimokančių asmenų rėmimui.

([10]) Turi būti skatinamas pagal 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo (OL C 195, 2018 6 7, p. 1).

([11]) Kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

([12]) Kaip nurodyta 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacijoje dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi, OL C 243, 2022 6 27, p. 1.

Besimokančių asmenų, mokytojų, pedagogų, mokytojų instruktorių ir darbuotojų mobilumas turėtų būti toliau plečiamas, visų pirma įgyvendinant dabartinę programą „Erasmus+“, nes tai yra itin svarbus ES bendradarbiavimo elementas ir priemonė, kuria siekiama gerinti švietimo ir mokymo kokybę, didinti įtrauktį ir skatinti daugiakalbystę, tarpkultūrines kompetencijas, europinę tapatybę ir aktyvų pilietiškumą ES ir už jos ribų. Todėl reikia dėti daugiau pastangų siekiant pašalinti esamas mobilumo mokymosi ir mokymo tikslais kliūtis, be kita ko, studijų užsienyje laikotarpių, kokybės užtikrinimo ir kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo srityse ([13]). Svarbu siekti subalansuoto mobilumo, kad būtų užtikrinta subalansuota įgūdžių sklaida ir paskirstymas, ir stebėti šiuos procesus.

4 strateginis prioritetas. Švietimo ir mokymo darbuotojų profesijos patrauklumo, darbuotojų kompetencijų ir motyvacijos didinimas

Mokytojai, pedagogai, instruktoriai, švietimo ir mokymo srities vadovai ir kiti švietimo ir pedagoginiai darbuotojai visais lygmenimis ir visomis aplinkybėmis yra švietimo ir mokymo pagrindas.

ES šalys susiduria su vis didesniais iššūkiais, susijusiais su mokytojų trūkumu, ypač tam tikrose srityse ir geografinėse vietovėse. Mokytojų, pedagogų, instruktorių ir kitų švietimo ir pedagoginių darbuotojų motyvacija atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį užtikrinant švietimo ir mokymo kokybę. Todėl reikia didinti mokytojo profesijos patrauklumą ir pripažinimą visuomenėje, taip pat parengti geresnes ir lankstesnes įdarbinimo strategijas. Mokytojų, pedagogų ir instruktorių švietimo kokybė ir jų profesinis tobulėjimas, mobilumo galimybės, darbo sąlygos ir gerovė yra pagrindiniai veiksniai didinant profesijos patrauklumą. Siekiant remti inovacijas, didinti įtrauktį, kokybę ir pasiekimus švietimo ir mokymo srityje, pedagogai turi būti kompetentingi ir motyvuoti, o tam reikia aukštos kokybės pirminio švietimo ir tęstinio profesinio mokymo. Jie turėtų būti pripažinti ir turėti karjeros galimybių.

5 strateginis prioritetas. Pažangaus ir patrauklaus Europos profesinio rengimo ir mokymo skatinimas

Pirminis ir tęstinis profesinis rengimas ir mokymas atlieka labai svarbų vaidmenį rengiant Europos darbo jėgą ateičiai. Visoje ES šalys susiduria su vis didesniu darbo jėgos trūkumu pagrindiniuose sektoriuose. Siekiant užtikrinti Europos konkurencingumą ir skatinti inovacijas, itin svarbu didinti profesinio rengimo ir mokymo patrauklumą, pažangumą ir įtraukumą. Taip pat reikia skatinti profesinio rengimo ir mokymo pripažinimą visuomenėje ir didinti besimokančių asmenų, tėvų ir darbdavių informuotumą apie jo kokybę ir jo teikiamas karjeros galimybes. Kopenhagos procesu stiprinamos bendros Europos pastangos kurti kokybiškas ir novatoriškas profesinio rengimo ir mokymo sistemas, taip prisidedant prie nacionalinio ir Europos konkurencingumo ir atsparumo.

Vykstančios žalioji ir skaitmeninė pertvarkos, visų pirma kiek tai susiję su DI ir kitų novatoriškų technologijų formavimusi, reikalauja naujų įgūdžių ir gebėjimo prisitaikyti, o profesinis rengimas ir mokymas atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant tinkamą ir veiksmingą atsaką. Parama profesinio rengimo ir mokymo mokytojų ir instruktorių kvalifikacijos kėlimui ir profesinio rengimo ir mokymo infrastruktūros modernizavimui yra itin svarbi siekiant veiksmingai integruoti žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius į mokymo praktiką. Profesiniu rengimu ir mokymu, kuriuo mokymas suderinamas su darbo rinkos poreikiais, užtikrinama, kad besimokantys asmenys ne tik būtų pasirengę esamoms darbo vietoms, bet ir galėtų prisitaikyti prie būsimų pokyčių. Tebėra labai svarbu profesinio rengimo ir mokymo srityje užtikrinti atitiktį darbo rinkos poreikiams. Lygiai taip pat svarbu pasitelkiant pilietiškumo, verslumo ugdymą, skaitmeninį švietimą ir darniam vystymuisi skirtą švietimą ugdyti kitus tinkamo lygio universaliuosius įgūdžius ir kompetencijas, suteikiančius galimybę visą gyvenimą prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos poreikių ir asmeniškai tobulėti.

Būtina skubiai stiprinti profesinį rengimą ir mokymą STEM srityse siekiant Europoje užtikrinti inovacijas ir technologinę pažangą. Jaunimo, ypač mergaičių ir nepakankamai atstovaujamų grupių, skatinimas dalyvauti su STEM susijusiose profesinio rengimo ir mokymo programose bus labai svarbus siekiant spręsti ateities visuomeninius ir ekonominius uždavinius. Profesinis rengimas ir mokymas taip pat atlieka svarbų vaidmenį taikomųjų mokslinių tyrimų, inovacijų ir verslumo srityse, pavyzdžiui, per profesinės kompetencijos centrus.

([13]) Pagal 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendaciją dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1).

Svarbus uždavinys tebėra įvairovės profesinio rengimo ir mokymo programose didinimas. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas iš marginalizuotų grupių kilusių ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių besimokančių asmenų rėmimui. Labai svarbu, naudojantis ankstyvu profesiniu orientavimu, profesinį rengimą ir mokymą paversti patrauklia, lanksčia ir įtraukia kryptimi visiems besimokantiesiems – ne tik siekiant lygybės, bet ir sprendžiant įvairiausių sričių įgūdžių trūkumo visoje Europoje problemą. Be to, profesinis rengimas ir mokymas turėtų būti pripažintas ir skatinamas kaip suteikiantis asmeninio, akademinio ir profesinio tobulėjimo galimybių, kurios yra tokios pat vertingos kaip ir tos, kurias suteikia bendrojo lavinimo programos.

Siekiant profesinį rengimą ir mokymą padaryti dar patrauklesnį, svarbu didinti mobilumo mokymosi tikslais galimybes. Skatinant tarpvalstybinius mainus ir gerinant kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių pripažinimą, profesinis rengimas ir mokymas gali tapti dinamiškesne ir patrauklesne kryptimi visiems besimokantiems asmenims. Tokios pastangos taip pat skatina konkurencingumą, europinės tapatybės jausmą ir bendradarbiavimą.

Mokymasis darbo vietoje tebėra veiksmingų profesinio rengimo ir mokymo sistemų kertinis akmuo. Stiprinant mokymo įstaigų ir darbdavių partnerystes ir plečiant pameistrystės ir mokymosi darbo vietoje galimybes galima padidinti profesinio rengimo ir mokymo programų patrauklumą ir aktualumą.

Skatinant galimybę keisti mokymosi kryptį pereinant iš profesinio rengimo ir mokymo programų į bendrojo lavinimo arba aukštojo mokslo ir mokymo programas ar atvirkščiai, profesinio rengimo ir mokymo srityje turėtų būti užtikrintos tolesnio mokymosi galimybės, kad besimokantieji galėtų daryti tęsti studijas. Turėtų būti įmanoma nuo profesinio mokymo programų sklandžiai pereiti prie tolesnio švietimo, įskaitant aukštąjį mokslą, taip užtikrinant, kad besimokantys asmenys galėtų visą gyvenimą toliau tobulinti savo įgūdžius ir prisitaikyti prie kintančių karjeros krypčių.

6 strateginis prioritetas. Konkurencingo Europos aukštojo mokslo skatinimas

Aukštajam mokslui, moksliniams tyrimams ir inovacijoms ir toliau tenka esminis vaidmuo užtikrinant Europos Sąjungos būsimą konkurencingumą, inovacinius pajėgumus, patrauklumą ir visuomenės atsparumą.

Jau padaryta didelė pažanga stiprinant Europos aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą ([14]), visų pirma įgyvendinant pagrindinius Bolonijos proceso įsipareigojimus ir iniciatyvas, pavyzdžiui, Europos universitetų aljansus ir Tarybos rezoliuciją „Jungtinio Europos laipsnio ženklas ir tolesni veiksmai siekiant galimo jungtinio Europos laipsnio. Europos konkurencingumo ir Europos aukštojo mokslo patrauklumo didinimas“ ([15]), kuri patvirtinta 2025 m. gegužės mėn. Šios pastangos padėjo pagrindą glaudesnei integracijai ir mobilumui, o artimiausiais metais vystymasis tęsis toliau. Nuolatinis tarpvalstybinis bendradarbiavimas ne tik gerina švietimo ir mokslinių tyrimų kokybę, bet ir stiprina demokratiją bei puoselėja bendrą Europos tapatybę ir vertybes.

Turėtų būti toliau šalinamos kliūtys tarptautiniam bendradarbiavimui, toliau įgyvendinant tokias iniciatyvas kaip Europos universitetų aljansai ir tęsiant trijų etapų procesą, dėl kurio susitarta 2025 m. gegužės mėn., „siekiant įgyvendinti jungtinio Europos laipsnio ženklą ir sudaryti sąlygas jungtiniam Europos laipsniui“ ([16]). Reikia dėti daugiau pastangų siekiant stiprinti automatinį abipusį kvalifikacijų pripažinimą tolesnių studijų tikslais ([17]) – tai taip pat padės gerinti studentų ir besimokančių asmenų mobilumą.

Bolonijos procesas ir toliau yra svarbus Europos aukštojo mokslo sistemų kertinis akmuo. Siekiant išvengti dubliavimosi, neefektyvumo, taip pat remti darnesnę Europos švietimo erdvę, labai svarbu užtikrinti strateginės programos ir Bolonijos proceso sinergiją. Taip pat tebėra svarbu stiprinti sąsajas su Europos mokslinių tyrimų erdve.

([14]) Šioje rezoliucijoje išvadose terminas „aukštojo mokslo institucijos“ vartojamas kaip nuoroda į visą sektorių, apimantį visą tretinio švietimo sritį, taigi – visų rūšių aukštojo mokslo institucijas, pagal nacionalinę teisę arba praktiką įskaitant mokslinių tyrimų universitetus, universitetų kolegijas, taikomųjų mokslų universitetus, aukštąsias profesinio rengimo ir mokymo institucijas bei aukštąsias meno mokyklas.

([15]) OL C, C/2025/2939, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

([16]) Kol vyksta diskusijos dėl jungtinio Europos laipsnio, Europos Sąjungos Taryba dar nepriėmė sprendimo dėl galimo jo įdiegimo ir visos nuorodos į jungtinį Europos laipsnį šioje Tarybos rezoliucijoje turėtų būti suprantamos laikantis šio požiūrio.

([17]) Pagal 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendaciją dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1).

Kad būtų veiksmingai sprendžiama didėjančių įgūdžių spragų ir aukštojo mokslo absolventų trūkumo darbo rinkoje problema, turėtų būti plečiamas aukštojo mokslo prieinamumas kuriant galimybes bet kokio amžiaus ir kilmės besimokantiems asmenims ir formuojant lanksčias mokymosi trajektorijas, kuriomis būtų skatinamas mokymasis visą gyvenimą, ankstesnio mokymosi pripažinimas ir remiama studentų bei darbuotojų gerovė. Studentai turi turėti prieigą prie kokybiško ir įtraukaus aukštojo mokslo ir gauti pakankamą orientavimą ir paramą, kad galėtų išnaudoti visą savo potencialą.

Taip pat bus labai svarbu apsaugoti pagrindines akademines vertybes (įskaitant akademinę laisvę) ir pripažinti aukštojo mokslo institucijų vaidmenį remiant būsimą demokratinių visuomenių vystymąsi.

Akademiniai darbuotojai yra labai svarbūs Europos aukštojo mokslo institucijų klestėjimui ir glaudesniam tarptautiniam bendradarbiavimui. Siekiant įveikti iššūkius, su kuriais jie susiduria, reikia remti iniciatyvas, kuriomis pripažįstama įvairių jų atliekamų vaidmenų vertė ir patrauklios bei tvarios karjeros aukštojo mokslo srityje svarba.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos yra itin svarbus elementas, kad aukštasis mokslas galėtų atlikti savo vaidmenį sprendžiant sudėtingus visuomeninius ir ekonominius uždavinius. Stipresnis aukštojo mokslo institucijų ir ekonomikos sektorių bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant suderinti švietimo pasiūlą su kintančiais darbo rinkos poreikiais.

Aukštasis mokslas STEM srityje atlieka lemiamą vaidmenį siekiant patenkinti kvalifikuotų specialistų paklausą pagrindiniuose sektoriuose, be kita ko, panaudojant mikrokredencialus. Siekiant padidinti tretinio mokslo STEM studijų programose besimokančių asmenų ir šios srities specialistų skaičių, labai svarbu į STEM studijas jau nuo ankstyvo amžiaus pritraukti daugiau mergaičių ir moterų. Be to, remiant dvejopą Europos pertvarką ir strateginį savarankiškumą itin svarbu ugdyti žaliuosius ir skaitmeninius įgūdžius. Taip pat reikia daugiau dėmesio skirti aukštojo mokslo vystymui, kiek tai susiję su DI ir jo etišku bei atsakingu naudojimu. DI turės didelį poveikį sektoriui – nuo mokymo, mokymosi ir studentų vertinimo iki mokslinių tyrimų, inovacijų ir aukštojo mokslo institucijų vidaus procesų.

PABRĖŽIA, kad:

— Europos švietimo erdvės valdymą galima sustiprinti naudojantis dabartinėmis struktūromis ([18]). Europos lygmens principai ir darbo metodai įrodė savo efektyvumą ir lankstumą;

— Švietimo ir mokymo aukšto lygio grupei (ALG), padedamai jos koordinavimo valdybos, tenka svarbus vaidmuo, laikantis į ateitį orientuoto požiūrio nustatant, aptariant ir valdant strateginius ir universaliuosius Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje klausimus, įskaitant pagrindines strategines temas, susijusias su skaitmeniniu švietimu ir mokymu ir su skaitmeniniais įgūdžiais ir gebėjimais ([19]). Labai svarbu efektyviai atlikti šį vaidmenį;

— Tarybos ir rotacijos tvarka pirmininkaujančios valstybės narės prerogatyvoms ir toliau tenka centrinis vaidmuo valdymo administravimo srityje, įskaitant ALG ir generalinių direktorių posėdžių organizavimą;

— strateginės programos darbo grupės, veikiančios pagal atvirąjį koordinavimo metodą, yra labai svarbios rengiant ES politiką ir suburiant ekspertus iš įvairių valstybių narių. Jų įgaliojimai turėtų atspindėti atnaujintus strateginius prioritetus, nustatytus šioje rezoliucijoje. Siekiant stiprinti tarpsektorinį požiūrį ir užtikrinti nuoseklesnį bendradarbiavimą, būtų galima rengti tuo pačiu metu vykstančius darbo grupių tarpusavio posėdžius;

— svarbu aktyviau naudotis tarpusavio mokymosi veikla, įskaitant tarpusavio konsultavimą;

— visais lygiais tebėra būtina skleisti informaciją ir rezultatus (ALG, per generalinių direktorių posėdžius ir strateginės programos darbo grupes); šiuo tikslu reikėtų dėti daugiau pastangų.

([18]) Kaip išdėstyta Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros (OL C 497, 2021 12 10, p. 1).

([19]) Kaip nurodyta 2023 m. lapkričio 23 d. Tarybos rekomendacijoje dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo (OL C, C/2024/1030, 2024 1 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj) ir 2023 m. lapkričio 23 d. Tarybos rekomendacijoje dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių (OL C, C/2024/1115, 2024 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj).

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ:

1. Remiant Komisijai ir taikant atvirąjį koordinavimo metodą bendradarbiauti, stiprinti Europos bendradarbiavimą švietimo ir mokymo srityje laikotarpiu iki 2030 m., remiantis peržiūrėtais strateginiais prioritetais, principais ir darbo metodais, taip pat konkrečiais klausimais ir veiksmais, dėl kurių kiekvieno strateginio prioriteto atveju sutarta 2026–2030 m. cikle (kaip išdėstyta III priede).

2. Remiantis nacionaliniais prioritetais ir deramai atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją švietimo ir mokymo srityje, apsvarstyti nacionalinio ir regioninio lygmens priemones, kuriomis būtų siekiama pažangos įgyvendinant strateginėje programoje nustatytus strateginius prioritetus bei kolektyviai prisidedama prie visiško Europos švietimo erdvės sukūrimo ir II priede nurodytų ES lygmens tikslų įgyvendinimo.

3. Remti valdymo struktūrą ir pasirinktus darbo metodus, prisiimant atsakomybę už procesą.

4. Veiksmingai naudotis ES įvairių sričių politika ir dabartinėmis finansavimo priemonėmis siekiant remti nacionalinių ir regioninių priemonių ir veiksmų įgyvendinimą, kad būtų padaryta pažanga siekiant strateginių prioritetų ir susijusių tikslų ES ir nacionaliniu lygmenimis.

PRAŠO KOMISIJOS, VISAPUSIŠKAI LAIKANTIS SUBSIDIARUMO:

1. Remti valstybes nares ir bendradarbiauti su jomis pagal šią sistemą dedant bendras kūrybines pastangas, remiantis pirmiau aprašytais strateginiais prioritetais, principais ir darbo metodais, II priede išdėstytais ES lygmens tikslais ir nurodytu rodikliu, taip pat sutartais konkrečiais klausimais ir veiksmais, susijusiais su kiekvienu iš Strateginių prioritetų per 2026–2030 m. ciklą, kaip išdėstyta III priede.

2. Bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir teikti konkrečią paramą siekiant palengvinti tarpusavio mokymąsi, analizę, tarpusavio konsultavimą ir dalijimąsi gerąja patirtimi ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros, mokyklų, profesinio rengimo ir mokymo, aukštojo mokslo, suaugusiųjų mokymosi ir universaliųjų klausimų srityje. Siekiant užtikrinti, kad būtų įtraukti visi švietimo ir mokymo sektoriai, reikėtų aktyviai nagrinėti galimybes rengti vienas po kito vykstančius ir jungtinius strateginės programos darbo grupių posėdžius.

3. Išanalizuoti, visų pirma pasitelkiant valstybių narių pateikta informacija grindžiamas pažangos ataskaitas, kokiu mastu buvo atsižvelgta į šios programos strateginius prioritetus, susijusius su Europos švietimo erdvės sukūrimu, taip pat Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje nacionaliniu lygmeniu, pasitelkiant švietimo ir mokymo stebėsenos biuletenį. Valstybėms narėms labai svarbu, kad būtų išsaugotas ataskaitų teikimas esamose struktūrose, tinkamai atsižvelgiant į administracinę naštą.

4. Per Rodiklių ir lyginamųjų standartų nuolatinę grupę bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kad būtų pagerinta duomenų analizė ir rinkimas, ir reguliariai teikti ataskaitas Tarybai apie šį darbą.

5. Vykdyti darbą rengiant metodiką remiantis rodikliu pilietinių žinių srityje, kad būtų galima toliau plėtoti su pilietybe susijusį tikslą.

6. 2030 m. paskelbti galutinę ataskaitą dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) ir pateikti pasiūlymą dėl bendradarbiavimo programos kitam dešimtmečiui.

I PRIEDAS

POLITINIS KONTEKSTAS

Europos Sąjungos Taryba

1. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.), OL C 66, 2021 2 26, p. 1.

2. Tarybos išvados dėl lygybės ir įtraukties švietimo ir mokymo srityje siekiant skatinti visų mokymosi sėkmę, OL C 221, 2021 6 10, p. 3.

3. Tarybos išvados dėl dokumento „Europos universitetų tinklų iniciatyva. Aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų, inovacijų ir visuomenės susiejimas: sudaryti sąlygas naujam Europos aukštojo mokslo aspektui“, OL C 221, 2021 6 10, p. 14.

4. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros, OL C 497, 2021 12 10, p. 1.

5. Tarybos rezoliucija dėl naujosios 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės, OL C 504, 2021 12 14, p. 9.

6. 2021 m. lapkričio 29 d. Tarybos rekomendacija dėl mišriojo mokymosi metodų siekiant kokybiško ir įtraukaus pradinio ir vidurinio ugdymo, OL C 504, 2021 12 14, p. 21.

7. 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos aukštojo mokslo institucijų ryšių užmezgimo siekiant veiksmingai bendradarbiauti (OL C 160, 2022 4 13, p. 1).

8. Tarybos išvados dėl mokytojų ir dėstytojų mobilumo, visų pirma mobilumo Europoje, didinimo jų pirminio rengimo ir mokymo metu, taip pat rengimo ir mokymo jiems vykdant profesinę veiklą metu, OL C 167, 2022 4 21, p. 2.

9. Tarybos išvados dėl Europos strategijos, kuria aukštojo mokslo institucijoms suteikiama galių dėl Europos ateities, OL C 167, 2022 4 21, p. 9.

10. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi, OL C 243, 2022 6 27, p. 1.

11. 2022 m. lapkričio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl veiksmingų būdų pasiekti gerų mokymosi rezultatų, kuria pakeičiama 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, OL C 469, 2022 12 9, p. 1.

12. Tarybos išvados dėl gerovės skaitmeninio švietimo srityje rėmimo, OL C 469, 2022 12 9, p. 19.

13. Tarybos rezoliucija dėl Europos švietimo erdvės. Žvelgiant į 2025 m. ir vėliau, OL C 185, 2023 5 26, p. 35.

14. Tarybos išvados dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad automatinis tarpusavio pripažinimas švietimo ir mokymo srityje taptų realybe, OL C 185, 2023 5 26, p. 44.

15. Tarybos išvados dėl švietimo ir mokymo indėlio stiprinant bendras Europos vertybes ir demokratinį pilietiškumą, OL C, C/2023/1419, 2023 12 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj.

16. 2023 m. lapkričio 23 d. Tarybos rekomendacija dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo, OL C, C/2024/1030, 2024 1 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj.

17. 2023 m. lapkričio 23 d. Tarybos rekomendacija dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių, OL C, C/2024/1115, 2024 1 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj.

18. 2024 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems (OL C, C/2024/3364, 2024 6 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj.

19. Tarybos išvados dėl įrodymais motyvuotos švietimo ir mokymo politikos ir praktikos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę, OL C, C/2024/3642, 2024 6 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj.

20. 2024 m. lapkričio 25 d. Tarybos rekomendacija dėl patrauklios ir tvarios karjeros aukštojo mokslo srityje, OL C, C/2024/7282, 2024 12 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj.

21. Tarybos išvados dėl strateginių partneryščių švietimo ir mokymo srityje, OL C, C/2024/7400, 2024 12 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj.

22. Tarybos išvados dėl įtraukios, į besimokančius asmenis orientuotos praktikos ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros bei mokyklinio ugdymo srityse, OL C, C/2025/2796, 2025 5 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj.

23. Tarybos rezoliucija „Jungtinio Europos laipsnio ženklas ir tolesni veiksmai siekiant galimo jungtinio Europos laipsnio. Europos konkurencingumo ir Europos aukštojo mokslo patrauklumo didinimas“, OL C, C/2025/2939, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

24. 2025 m. gegužės 12 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo ir pripažinimo sistemos, OL C, C/2025/3006, 2025 5 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj.

Europos Komisija

1. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos universitetų strategijos, COM(2022) 16 final.

2. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pažangos, padarytos kuriant Europos švietimo erdvę, COM(2022) 700 final.

3. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos laipsnio plano, COM(2024) 144 final.

4. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pagrindinių įgūdžių veiksmų plano, COM(2025) 88 final.

5. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strateginis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokymo planas: konkurencingumo ir inovacijų įgūdžiai“, COM(2025) 89 final.

6. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Įgūdžių sąjunga“, COM(2025) 90 final).

7. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl 2021–2030 m. Europos švietimo erdvės strateginės programos tarpinio vertinimo, COM(2025) 340 final.

Kiti dokumentai

1. Tiranos komunikatas (Tiranos EAME ministrų konferencija, 2024 m. gegužės 29–30 d.).
2. Herningo deklaracija dėl patrauklaus ir įtraukaus profesinio rengimo ir mokymo siekiant didesnio konkurencingumo ir kokybiškų darbo vietų 2026–2030 m. (2025 m. rugsėjo 12 d.).

II PRIEDAS

ES LYGMENS TIKSLAI – vidutinių Europos rezultatų švietimo ir mokymo srityje orientaciniai lygiai

Vidutinių Europos rezultatų švietimo ir mokymo srityje orientaciniai lygiai („ES lygmens tikslai“), kurie yra pažangos stebėsenos ir iššūkių nustatymo, o taip pat faktais grindžiamos politikos formavimo sistemingai renkant ir analizuojant tarptautiniu mastu palyginamus duomenis pagalbinė priemonė, turėtų padėti siekti rezoliucijoje išdėstytų 2026–2030 m. laikotarpio strateginių prioritetų. Jie turėtų būti grindžiami tik palyginamais ir patikimais duomenimis ir juose turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių švietimo ir mokymo sistemų ypatumus ir skirtingą tų valstybių narių padėtį. Juos turėtų kolektyviai pasiekti valstybės narės ir jie neturėtų būti laikomi konkrečiais tikslais, kuriuos iki 2030 m. turi pasiekti atskiros šalys. Valstybių narių prašoma apsvarstyti galimybę nustatyti atitinkamus nacionalinius tikslus.

Tuo remdamosi valstybės narės susitaria dėl šių ES lygmens tikslų, kurie iki 2030 m. turi būti pasiekti toliau nurodytose devyniose tikslinėse srityse:

1. **Penkiolikmečių pasiekimai skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų srityse**

a) Penkiolikmečių, kurių skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų gebėjimai nepakankami, dalis turėtų būti mažesnė nei 15 % ([1]).

b) Besimokančių asmenų, kurių skaitymo, matematikos ir gamtos mokslų mokymosi rezultatai yra labai geri, dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 12 % ([2]).

c) Palankių socialinių ir ekonominių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų, pasiekusių gerų rezultatų bent vienoje srityje (skaitymo, matematikos arba gamtos mokslų) dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 25 % ([3]).

2. **Nepakankamus skaitmeninius įgūdžius turintys aštuntokai**

Aštuntokų, kurių kompiuterinis ir informacinis raštingumas nepakankamas, dalis turėtų būti mažesnė kaip 15 % ([4]).

3. **Dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemoje**

Ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemoje turėtų dalyvauti ne mažiau kaip 96 % vaikų nuo trejų metų iki privalomojo pradinio ugdymo pradžios amžiaus ([5]).

4. **Ankstyvas pasitraukimas iš švietimo ir mokymo sistemos**

Anksti iš švietimo ir mokymo sistemos pasitraukusių asmenų dalis turėtų būti mažesnė kaip 8 % ([6]).

([1]) Duomenų šaltinis – Tarptautinio moksleivių vertinimo programa (PISA); juos renka ir administruoja EBPO. Pagal šį tikslą vertinama penkiolikmečių (lankančių 7-ą ar aukštesnę klasę privalomojo ugdymo įstaigose), atitinkamos srities (skaitymo, matematikos arba gamtos mokslų) gebėjimų skalėje (apimančioje 1–6 lygius) nepasiekusių 2-o lygio, dalis.

([2]) Duomenų šaltinis – PISA. Pagal šį tikslą apskaičiuojama penkiolikmečių (lankančių 7-ą ar aukštesnę klasę privalomojo ugdymo įstaigose), pasiekusių 5-ą ar aukštesnį lygį atitinkamos srities (skaitymo, matematikos arba gamtos mokslų) gebėjimų skalėje (1–6 lygių skalėje), dalis.

([3]) Duomenų šaltinis – PISA. Pagal šį tikslą apskaičiuojama penkiolikmečių (lankančių 7-ą ar aukštesnę klasę privalomojo ugdymo įstaigose), patenkančių į žemiausią ekonominio, socialinio ir kultūrinio statuso (ESKS) indekso ketvirtį, kurie yra pasiekę 4-ą ar aukštesnį lygį bent vienos srities (skaitymo, matematikos arba gamtos mokslų) gebėjimų skalėje (1–6 lygių skalėje), dalis.

([4]) Šis tikslas grindžiamas Tarptautinės švietimo pasiekimų vertinimo asociacijos (IEA) atliktame Tarptautiniame kompiuterinio ir informacinio raštingumo tyrime (ICILS) pateikta kompiuterinio ir informacinio raštingumo apžvalga. Pagal šį tikslą apskaičiuojama aštuntą klasę lankančių moksleivių (13–14 metų amžiaus), kurių rezultatai kompiuterinio ir informacinio raštingumo gebėjimų skalėje yra žemiau 2 lygio ribos, dalis.

([5]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą apskaičiuojama vaikų nuo 3 metų iki kiekvienos šalies privalomojo pradinio ugdymo pradžios amžiaus, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemoje, dalis.

([6]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (ES darbo jėgos tyrimas). Pagal šį tikslą apskaičiuojama 18–24 metų amžiaus asmenų, turinčių ne aukštesnį kaip pagrindinį išsilavinimą ir nebedalyvaujančių formaliojo ar neformaliojo švietimo ir mokymo sistemoje, dalis.

5. **Tretinio išsilavinimo įgijimas**

25–34 metų amžiaus asmenų, turinčių tretinį išsilavinimą, dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 47 % ([7]).

6. **Suaugusiųjų dalyvavimas mokymosi veikloje**

Bent 60 % 25–64 metų amžiaus suaugusiųjų turėtų būti dalyvavę mokymosi veikloje per pastaruosius 12 mėnesių ([8]).

7. **Dalyvavimas STEM studijų programose**

a) Studijuojančiųjų pagal STEM pirminio vidutinio lygio profesinio rengimo ir mokymo programas dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 45 % ir bent vienas iš 5 studijuojančiųjų turėtų būti moteris ([9]).

b) Tretinio mokslo STEM studijų programose besimokančių studentų dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 32 % ir bent 2 iš 5 studijuojančiųjų turėtų būti moterys ([10]).

c) IRT doktorantūros studijų programose besimokančių studentų dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 5 % ir bent 1 iš 3 studijuojančiųjų turėtų būti moteris ([11]).

8. **Mobilumas mokymosi tikslais**

a) Aukštojo mokslo srityje mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje turinčių absolventų dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 23 % ([12]).

b) Profesinio rengimo ir mokymo srityje mobilumo mokymosi tikslais patirties užsienyje turinčių profesinio mokymo įstaigose besimokančių asmenų dalis turėtų būti ne mažesnė kaip 12 % ([13]).

([7]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (ES darbo jėgos tyrimas). Pagal šį tikslą apskaičiuojama 25–34 metų amžiaus asmenų, įgijusių trumpojo ciklo tretinį, bakalauro, magistro, doktorantūros ar lygiavertį išsilavinimą, dalis.

([8]) Šį tikslą ES valstybių ar vyriausybių vadovai palankiai įvertino Porto deklaracijoje, o Europos Vadovų Taryba – 2021 m. birželio 24–25 d. išvadose. Duomenų šaltinis – Eurostatas; duomenys į šiuo metu vertinamą ES darbo jėgos tyrimą gali būti perkelti iš suaugusiųjų švietimo tyrimo. ES darbo jėgos tyrimo duomenis pradėta rinkti 2022 m. Pagal šį tikslą apskaičiuojama 25–64 metų amžiaus asmenų, per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavusių formaliojo ar neformaliojo švietimo ir mokymo programose (išskyrus mokymą darbo vietoje), dalis. Kai šaltinis bus galutinai patvirtintas, Taryba, jei aktualu, galės nuspręsti peržiūrėti tikslą.

([9]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą apskaičiuojama gamtos mokslų, matematikos, statistikos, informacinių ir ryšių technologijų, inžinerijos, gamybos ir statybos mokslus studijuojančių studentų dalis, palyginti su bendru studentų, besimokančių profesinio vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo turint vidurinį išsilavinimą programose, skaičiumi. Kalbant apie studentes moteris, pagal šį tikslą vertinama, kokią visų STEM studentų dalį sudaro STEM studijuojančios moterys.

([10]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą vertinama gamtos mokslų, matematikos, statistikos, informacinių ir ryšių technologijų, inžinerijos, gamybos ir statybos mokslus studijuojančių studentų dalis, palyginti su bendru studentų, besimokančių tretinio mokslo programose, skaičiumi. Kalbant apie studentes moteris, pagal šį tikslą vertinama, kokią visų STEM studentų dalį sudaro STEM studijuojančios moterys.

([11]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą apskaičiuojama informacinių ir ryšių technologijų (IRT) programose besimokančių studentų dalis, palyginti su bendru doktorantūros studijų programose besimokančių studentų skaičiumi. Kalbant apie studentes moteris, pagal šį tikslą vertinama, kokią visų IRT sričių studentų dalį sudaro IRT srityse studijuojančios moterys.

([12]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą apskaičiuojama absolventų, išvykusių studijuoti laipsnio įgijimo tikslais ir kreditų kaupimo tikslais (mobilumas kreditų kaupimo tikslais, trunkantis bent tris mėnesius arba atitinkantis ne mažiau kaip 15 Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS) kreditų (įskaitant mobilumą stažuočių ir studijų tikslais), arba mobilumas kreditų kaupimo tikslais, trunkantis mažiau nei tris mėnesius ir atitinkantis ne mažiau kaip tris ECTS kreditus per visą studijų ciklą), dalis. Šie mobilumo kreditų kaupimo tikslais veiksmai gali būti visiškai fiziniai arba mišrūs, sudaryti ir iš virtualių, ir iš fizinių komponentų. 2024 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacijoje „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems“ (OL C, C/2024/3364, 2024 6 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj) Taryba paprašė Komisijos pateikti pasiūlymą dėl atnaujintos duomenų rinkimo 2026 m. metodikos. Eurostato vadovaujamas darbas, susijęs su būsima metodika, tebevyksta.

([13]) Tikslas grindžiamas 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacijoje dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (OL C 417, 2020 12 2, p. 1) apibrėžtu siektinu rodikliu. Pagal jį apskaičiuojama mobilių besimokančių asmenų procentinė dalis kalendoriniais metais, palyginti su bendru profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų skaičiumi. Į ją įtraukiami dalyviai, pasinaudoję lankstaus mobilumo galimybėmis, pavyzdžiui, pagal programą „Erasmus+“ (pavyzdžiui, trumpalaikio mobilumo, grupinio mobilumo, mišriojo mobilumo, su dalyvavimu profesinio meistriškumo konkursuose susijusio mobilumo) arba kitas mobilumo programas. Rodiklis bus grindžiamas iš Eurostato (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendro duomenų rinkinio) gautais duomenimis apie profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventus ir „Erasmus+“ mobilumą. Jei įmanoma ir tik tuo atveju, jei pateiktus duomenis galima palyginti su programos „Erasmus+“ duomenimis, siekiant papildyti programos „Erasmus+“ duomenis taip pat galėtų būti naudojami nacionalinių valdžios institucijų mobilumo programų duomenys, be kita ko, apie mobilumo trukmę. Jei įtraukiami iš nacionalinių valdžios institucijų gauti duomenys, tai turėtų būti nurodyta skaidriai.

9. **Tarptautinis patrauklumas**

Metinis besimokančių asmenų iš ES nepriklausančių šalių, atvykstančių studijuoti ir įgyti tretinio mokslo laipsnį, skaičius ES turėtų būti ne mažesnis kaip 350 000 ([14]).

Be pirmiau minėtų ES lygmens tikslų, Taryba:

— pripažįsta Komisijos darbą, susijusį su rodikliu pilietinių žinių srityje. Remdamasi būsimu pasiūlymu dėl tikslo, Taryba gali susitarti dėl ES lygmens tikslo dėl šio su 2 strateginiu prioritetu susijusio vieno iš pagrindinių elementų;

— atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą 2026 m. paskelbti Europos profesinio rengimo ir mokymo strategiją ir pateikti naujų pasiūlymų dėl ES lygmens profesinio rengimo ir mokymo tikslų. Taryba atitinkamai išnagrinės būsimus pasiūlymus ir priims sprendimą dėl naujų ES lygmens tikslų.

([14]) Duomenų šaltinis – Eurostatas (UNESCO, EBPO ir Eurostato bendras duomenų rinkinys). Pagal šį tikslą vertinamas laipsnio įgijimo tikslais mobilių tretinio mokslo (trumpojo ciklo tretinio, bakalauro, magistro, doktorantūros ar lygiaverčio mokslo) įstaigų absolventų, atvykstančių iš ES nepriklausančių šalių, skaičius.

III PRIEDAS

KONKRETŪS KLAUSIMAI IR VEIKSMAI, SUSIJĘ SU EUROPOS BENDRADARBIAVIMO ŠVIETIMO IR MOKYMO SRITYJE STRATEGINIAIS PRIORITETAIS PER ANTRĄJĮ CIKLĄ (2026–2030 m.)

1 strateginis prioritetas. Raštingumas, matematika ir gamtos mokslai visiems

i) Skatinti ugdymą raštingumo, matematikos ir gamtos mokslų srityse, daugiausia dėmesio skiriant tiek prastai besimokančių, tiek labai gerai besimokančių asmenų rėmimui.

ii) Apsvarstyti Komisijos pagrindinių įgūdžių veiksmų plane ir Komisijos strateginiame gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokymo plane išdėstytas iniciatyvas.

iii) Toliau skatinti ir remti kalbų mokymą bei mokymąsi ir daugiakalbystę visiems.

iv) Toliau dėti pastangas mažinti ankstyvą pasitraukimą iš švietimo ir mokymo sistemos ir prastus mokymosi rezultatus remiant visos mokyklos bendruomenės dalyvavimu grindžiamą požiūrį ir į besimokantįjį orientuotą švietimo viziją, suderintą su Vaiko teisių konvencijos principais.

v) Intensyvinti darbą, susijusį su padidėjusia besimokančių asmenų poreikių įvairove, ir gerinti visų besimokančių asmenų, įskaitant asmenis su negalia ar specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius asmenis, taip pat asmenis iš palankių sąlygų neturinčių ar pažeidžiamų grupių, galimybes gauti kokybišką ir įtraukų švietimą ir mokymą.

vi) Toliau įgyvendinti ES ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemą.

vii) Toliau daug dėmesio skirti lyčių nelygybei švietimo ir mokymo srityje ir nelygioms mergaičių ir berniukų, moterų ir vyrų galimybėms, skatinant didesne lyčių pusiausvyra grindžiamą išsilavinimo krypties pasirinkimą ir kovojant su žalingais lyčių stereotipais švietimo ir karjeros jame srityje, ypač STEM studijų srityse.

viii) Toliau skatinti tvarias investicijas į kokybišką ir įtraukų švietimą ir mokymą.

2 strateginis prioritetas. Skaitmeninių įgūdžių ir pilietiškumo ugdymas

i) Toliau saugoti ir propaguoti Europos vertybes visų sričių švietimo ir mokymo politikoje, skatinant pilietines, tarpkultūrines, daugiakalbystės ir socialines kompetencijas, įvairovę, tarpusavio supratimą, pagarbą ir atsakomybę už demokratines vertybes ir pagrindines teises visais lygmenimis ir visų rūšių švietimo ir mokymo srityse.

ii) Stiprinti kritinio mąstymo ir skaitmeninio pilietiškumo propagavimą pasitelkiant skaitmeninį ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą, įskaitant supratimą apie dirbtinį intelektą (DI), reaguojant į didėjantį iššūkį dėl klaidingos informacijos ir dezinformacijos.

iii) Nagrinėti DI ir kitų pažangiausių technologijų poveikį švietimui ir mokymui visuose sektoriuose ir skatinti etišką ir atsakingą jų naudojimą.

iv) Skatinti gerovę, įskaitant skaitmeninę gerovę, ir psichikos sveikatą mokykloje, taip pat palankią ir saugią mokyklos aplinką, kad būtų užkirstas kelias bet kokios formos smurtui, patyčioms, neapykantą kurstančioms kalboms, klaidingai informacijai bei dezinformacijai ir visų formų diskriminacijai ir su tuo kovojama.

v) Toliau dėti pastangas tobulinti mokymąsi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi toliau įtraukiant šias temas visais švietimo ir mokymo sistemų lygmenimis, laikantis tarpdalykinio požiūrio; kai aktualu, tomis pastangomis galėtų būti sutelktos ekspertinės žinios ir ištekliai tinklaveikos tikslais ir kūrybiniams metodams remti, pavyzdžiui, pasitelkiant koaliciją „Švietimas klimato labui“ ir naudojantis Europos tvarumo kompetencijos programa „GreenComp“.

vi) Toliau keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir įgyvendinti veiksmus, įtrauktus į 2021–2027 m. Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, 2023 m. Tarybos rekomendacijas dėl pagrindinių sėkmingo skaitmeninio švietimo ir mokymo įgalinamųjų veiksnių ir dėl skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo, kartu taip pat apsvarstant iniciatyvas, kurios bus pateiktos būsimose 2030 m. skaitmeninio švietimo ir įgūdžių ateities veiksmų gairėse.

vii) Tęsti darbą, susijusį su europiniu mokymo aspektu.

viii) Plėtoti ir nagrinėti pilietiškumo ugdymo koncepciją Europos lygmeniu. Galima apsvarstyti galimas priemones, pavyzdžiui, kompetencijų sistemą ir gaires, atsižvelgiant į Europos Tarybos atliktą darbą.

ix) Toliau plėtoti ir propaguoti „Jean Monnet“ veiksmus, kurie yra programos „Erasmus+“ dalis.

3 strateginis prioritetas. Užtikrinimas, kad mokymasis visą gyvenimą ir mobilumas taptų prieinamas visiems

i) Puoselėti lanksčias švietimo ir mokymo sistemas, kuriomis sprendžiami klausimai, susiję su perėjimo iš profesinio rengimo ir mokymo į aukštąjį mokslą ir suaugusiųjų švietimą, įskaitant neformalųjį ir savaiminį mokymąsi, ir perėjimo iš švietimo ir mokymo į darbo rinką etapais.

ii) Skatinti mokymosi visą gyvenimą mąstysenos, kaip pagrindinio požiūrio į švietimą ir mokymą, kūrimą.

iii) Užtikrinti, kad švietimo ir mokymo sistemos, įskaitant suaugusiųjų mokymosi sistemas, padėtų visiems besimokantiems asmenims patekti į kintančią darbo rinką ir asmeniškai tobulėti, taip pat toliau didintų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes visiems suaugusiesiems, ypač žemos kvalifikacijos asmenims.

iv) Toliau įgyvendinti naująją 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkę.

v) Skatinti laisvę besimokantiems asmenims, mokytojams, ugdytojams, instruktoriams ir kitiems švietimo ir mokymo darbuotojams būti mobiliems, o institucijoms – bendradarbiauti tarpusavyje Europoje ir už jos ribų, pasitelkiant mobilumą mokymosi tikslais ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

vi) Toliau dėti pastangas siekiant pašalinti esamas kliūtis ir trukdžius visų rūšių mobilumui mokymosi ir mokymo tikslais, įskaitant kliūtis ir trukdžius, susijusius su prieinamumu, orientavimu, paslaugomis studentams ir pripažinimu.

vii) Išnagrinėti galimą Europos mokyklų aljansų plėtojimą.

viii) Vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su iniciatyvomis, pateiktomis 2024 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacijoje „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems“.

ix) Dėti daugiau pastangų siekiant pritraukti daugiau studentų iš ES nepriklausančių šalių studijuoti ir baigti studijas ES ir išlaikyti talentus pagal ES migracijos politiką.

x) Išnagrinėti darbą, susijusį su abipusiu švietimo ir mokymo kvalifikacijų, taip pat mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatų mokyklinio ugdymo ir profesinio rengimo bei mokymosi lygmenimis pripažinimu mobilumo ir tolesnio mokymosi tikslais.

xi) Prireikus tęsti darbą, susijusį su neformaliojo ir savaiminio mokymosi, įskaitant savanorišką veiklą, rezultatų pripažinimu ir patvirtinimu, taip pat su tarpvalstybinės solidarumo veiklos įtraukumo, kokybės ir pripažinimo didinimu.

4 strateginis prioritetas. Švietimo ir mokymo darbuotojų profesijos patrauklumo, darbuotojų kompetencijų ir motyvacijos didinimas

i) Toliau skatinti mokymo kompetenciją visais švietimo ir mokymo lygmenimis ir didinti mokytojo, pedagogo ir mokyklos vadovo profesijos patrauklumą ir statusą.

ii) Stiprinti Europos bendradarbiavimą, kad būtų dalijamasi geriausia praktika siekiant pritraukti ir išlaikyti kompetentingus, aukštos kvalifikacijos ir motyvuotus mokytojus ir instruktorius, be kita ko, kiek tai susiję su jų darbo sąlygomis.

iii) Prisidėti prie ES mokytojų ir instruktorių darbotvarkės rengimo.

iv) Toliau remti pagrindinių ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių bei kompetencijų ugdymą ir novatoriškos pedagogikos plėtojimą, be kita ko, užtikrinant, kad rengiant mokytojus būtų atsižvelgiama į mokytojų kompetencijas mokyti skaitmeninėje aplinkoje ir reaguoti į su DI susijusius iššūkius ir galimybes.

v) Toliau plėtoti mokytojų rengimo įstaigų tinklus pasitelkiant „Erasmus+“ mokytojų akademijas.

vi) Remti mokytojus, pedagogus, instruktorius ir švietimo ir mokymo srities vadovus valdant įtrauktį, lygybę ir įvairovę kalbos, kultūros ir amžiaus požiūriu.

vii) Toliau didinti mokytojų, instruktorių, švietimo ir mokymo srities vadovų ir kitų pedagogų ir švietimo darbuotojų mobilumo mokymosi tikslais galimybes ir kokybę Europoje.

viii) Stengtis sumažinti lyčių disbalansą visais švietimo ir mokymo lygmenimis ir visų rūšių su švietimu ir mokymu susijusiose profesijose.

ix) Prisidėti prie galimo akademiniams darbuotojams skirtos Europos kompetencijų sistemos plėtojimo ir priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti karjeros aukštojo mokslo srityje patrauklumą ir tvarumą, įgyvendinimo.

5 strateginis prioritetas. Pažangaus ir patrauklaus Europos profesinio rengimo ir mokymo skatinimas

i) Kurti patrauklią ir novatorišką profesinio rengimo ir mokymo sistemą, tuo tikslu parengiant Europos profesinio rengimo ir mokymo strategiją, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama patrauklumui, kompetencijai ir įtraukumui.

ii) Toliau stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, pavyzdžiui, pasitelkiant profesinės kompetencijos centrus, ir remti jų tolesnę plėtrą ir tinklaveiką.

iii) Palengvinti profesinio rengimo ir mokymo įstaigose besimokančių asmenų mobilumą, tuo tikslu nagrinėjant galimybes sukurti Europos profesinio rengimo ir mokymo diplomą / ženklą, kartu apsvarstant galimus alternatyvius metodus, kad Taryba galėtų priimti sprendimą vėlesniu etapu.

iv) Toliau propaguoti mikrokredencialus ir juos naudoti Europos kvalifikacijų sandaroje (EKS) profesinio rengimo ir mokymo srityje, jei taikytina.

v) Įgyvendinti Herningo deklaraciją dėl patrauklaus ir įtraukaus profesinio rengimo ir mokymo siekiant didesnio konkurencingumo ir kokybiškų darbo vietų 2026–2030 m.

vi) Toliau plėsti Europos pameistrystės aljansą.

vii) Apsvarstyti profesinio rengimo ir mokymo iniciatyvas, susijusias su strateginiu gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokymo planu.

viii) Prisidėti prie žaliosios pertvarkos ir toliau propaguoti aplinkos tvarumo perspektyvas visose švietimo ir mokymo programose.

ix) Toliau spręsti pagrindinių ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų ugdymo profesinio rengimo ir mokymo srityje klausimą, siekiant reaguoti į ekonomikos ir visuomenės technologinę ir skaitmeninę transformaciją.

6 strateginis prioritetas. Konkurencingo Europos aukštojo mokslo skatinimas

i) Toliau skatinti glaudesnį ir gilesnį aukštojo mokslo institucijų bendradarbiavimą propaguojant ir puoselėjant sklandų tarptautinį bendradarbiavimą.

ii) Toliau plėtoti Europos universitetų tinklų iniciatyvą pagal programą „Erasmus+“, užtikrinant sinergiją su ES, regioninėmis ir nacionalinėmis finansavimo priemonėmis, remiantis jau padarytos pažangos vertinimu.

iii) Toliau stiprinti automatinį kvalifikacijų tarpusavio pripažinimą tolesnių studijų tikslais ([1]).

iv) Tęsti trijų etapų procesą, dėl kurio susitarta 2025 m. gegužės mėn., „siekiant įgyvendinti jungtinio Europos laipsnio ženklą ir sudaryti sąlygas jungtiniam Europos laipsniui“, remiantis Darbo grupės Europos švietimo erdvės aukštojo mokslo strateginės programos klausimais politikos laboratorijos atliktu darbu, kartu apsvarstant galimus alternatyvius metodus.

v) Toliau nagrinėti galimybę sukurti aukštojo mokslo institucijų aljansų kokybės užtikrinimo sistemą, grindžiamą Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartais ir gairėmis ir Europos jungtinių studijų programų kokybės užtikrinimo modelio standartais.

vi) Siekti didesnio aukštojo mokslo prieinamumo platesniam besimokančių asmenų ir amžiaus grupių ratui ir teikti jiems tikslines gaires ir paramą, kad jie galėtų sėkmingai studijuoti.

vii) Apsvarstyti aukštojo mokslo iniciatyvas, susijusias su strateginiu gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos mokymo planu.

viii) Skatinti subalansuotą mobilumą ir subalansuotą įgūdžių sklaidą bei paskirstymą.

ix) Toliau stiprinti aukštojo mokslo, inovacijų, mokslinių tyrimų ir ekonomikos sektorių sinergiją ir palengvinti tolesnį jų bendrą darbą, daugiausia dėmesio skiriant atitikties darbo rinkos poreikiams ir verslumo stiprinimui.

x) Toliau stiprinti įrodymų bazę dėl Europos aukštojo mokslo sektoriaus inovacinio, įtraukaus ir konkurencinio pobūdžio, be kita ko, dėl įgyjamų įgūdžių aktualumo ir duomenų apie absolventų karjerą palyginamumą.

xi) Remti įrodymais pagrįstą politikos formavimą, visų pirma nuolat tobulinant Europos aukštojo mokslo sektoriaus stebėjimo centrą ir propaguojant Europos studentų apklausą „Eurostudent“ ir Europos absolventų karjeros stebėjimo tyrimą „Eurograduate“.

([1]) Pagal 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendaciją dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1).

xii) Toliau propaguoti mikrokredencialus ir juos naudoti aukštojo mokslo srityje.

xiii) Skatinti toliau naudotis Europos studento pažymėjimo iniciatyva, kad ji būtų naudinga visiems mobiliems studentams Europoje.

xiv) Toliau spręsti skaitmeninių įgūdžių ir kompetencijų, įskaitant DI naudojimą, ugdymo aukštojo mokslo srityje klausimą, siekiant reaguoti į ekonomikos ir visuomenės technologinę ir skaitmeninę transformaciją.

xv) Prisidėti prie paramos siekiant išsaugoti pagrindines akademines vertybes, užtikrinant sinergiją su Bolonijos proceso ir Europos mokslinių tyrimų erdvės veiksmais.